

In the name of Allah, the compassionate, the merciful
به نام خداوند بخشنده مهربان

سرشناسه : مشهدی علی پور، مریم، ۱۳۶۲-
عنوان و نام پدیدآور : زن در اسلام / مریم مشهدی علی پور.
مشخصات نشر : قم : مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری : ۱۷۱ ص.
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۴۲۹-۷۰۳-۵
وضعیت فهرست نویسی : فایا
یادداشت : کتابنامه:ص. [۱۶۵]-۱۷۱.
یادداشت : چاپ دوم: ۱۴۰۱
موضوع : زنان در اسلام / Women in Islam / زنان در قرآن / Women in the Qur'an
شناسه افزوده : جامعه المصطفی ﷺ العالمية. مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ
شناسه افزوده : Alm Mustafa International University Alm Mustafa International Translation and Publication center
رده بندی کنگره : BP۱۷۲/۲۳۰
رده بندی دیویی : ۴۸۳۱/۲۹۷
شماره کتابشناسی ملی : ۵۹۷۰۶۳۴
مرجع تولید : مؤسسه کوتاه مدت و فرصت های مطالعاتی
این کتاب با کاغذ حمایتی منتشر شده است

BA0516

زن در اسلام

مؤلف: مریم مشهدی علی پور

ناشر: مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ

چاپ: چاپخانه دیجیتال المصطفی ﷺ شمارهگان: ۵۰۰

مراکز پخش

◀ ایران، قم، خیابان معلم غربی (حجتیه)، نبش کوچه ۱۸ تلفن: +۹۸ ۲۵ ۳۷۸۳۶۱۳۴

تلفکس: (داخلی ۱۰۵)/+۹۸ ۲۵ ۳۷۸۳۹۳۰۵

◀ ایران، قم، بلوار محمد امین، سه راه سالاریه تلفن: +۹۸ ۲۵ ۳۲۱۳۳۱۰۶

📧 pub_almustafa 📞 pub-almustafa.ir ✉ miup@pub.miu.ac.ir

باسپاس از دست اندرکارانی که ما را در تولید این اثریاری رساندند.

● مدیر انتشارات: مصطفی نوبخت ● مدیر تولید: جعفر قاسمی ابهری ● ناظر چاپ: ایوب جمالی

همه حقوق برای ناشر محفوظ است

زن در اسلام

مریم مشهدی علی پور

سخن ناشر

با پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی و در عصر جهانی شدن ارتباطات، پرسش‌ها و چالش‌های نوینی در حوزه علوم انسانی، فراروی اندیشمندان مسلمان قرار گرفت که برخاسته از مسئولیت دشوار حکومت در این عصر است؛ دورانی که پایبندی به دین و سنت در مدیریت همه جانبه کشورها بسیار چالش برانگیز می‌نماید. از این رو، مطالعات و پژوهش‌های به روز، جامع، منسجم و کاربردی در حوزه دین، بر اساس معیارهای معتبر جهانی و اندیشه‌های ناب و ژرف، بایسته و ضروری است و جلوگیری از انحرافات فکری و تربیتی پژوهندگان حوزه دین، مهم و مورد عنایت بنیان‌گذاران این شجره طیبه، به ویژه معمار بزرگ انقلاب اسلامی، امام خمینی علیه السلام و مقام معظم رهبری علیه السلام می‌باشد.

جهانی شدن و گسترش سلطه فرهنگی غرب در سایه رسانه‌های فرهنگی و ارتباطی، اقتضا دارد که دانش پژوهان و علاقه‌مندان به این مباحث، با اندیشه‌های بلند و ارزش‌های متعالی آشنا شوند و این مهم، با ایجاد رشته‌های تخصصی، تولید متون جدید و غنی، گسترش دامنه آموزش و تربیت سازمان یافته دانشجویان به سرانجام خواهد رسید. این فرایند، گاه در پرداختن به مباحث بنیادین و تدوین متون تخصصی تعریف می‌شود و گاه در نگارش بحث‌های علمی، اما نه چندان پیچیده و تخصصی به ظهور می‌رسد.

بالندگی مراکز آموزشی و پژوهشی، درگرو نظام منسجم، قانونمند و پویاست. بازنگری در متن‌ها و شیوه‌های آموزشی و پژوهشی و به روز کردن آنها نیز این انسجام و پویایی و در نتیجه، نشاط علمی مراکز آموزشی و پژوهشی را در پی دارد.

«جامعة المصطفی علیه السلام العالمية» به عنوان بخشی از این مجموعه، که رسالت بزرگ تعلیم و تربیت طلاب غیر ایرانی را بر عهده دارد، تألیف متون آموزشی و پژوهشی مناسب را سرلوحه تلاش خود قرار داده و تدوین و نشر متون در موضوعات گوناگون علوم دینی، حاصل این فرایند است.

مرکز بین‌المللی

ترجمه و نشر المصطفی علیه السلام

فهرست

۱۱	مقدمه
۱۳	درس اول: شخصیت زن
۱۳	شخصیت زن
۱۴	عدم تفاوت زن و مرد در آفرینش
۱۶	برابری زن و مرد در کسب ارزش‌های انسانی
۲۰	پاسخ به نقصان وجودی زن؛
۲۳	درس دوم: عبادت و سلوک معنوی زنان
۲۳	عبادت و سلوک معنوی
۲۴	آیات احترام برابر به رفتار و کردار زنان و مردان
۲۴	آیات سلوک معنوی زنان
۲۴	۱. حضرت مریم
۲۵	۲. همسر فرعون
۲۵	۳. همسر ابراهیم
۲۷	حضور زنان در حج و عمره
۲۸	حضور زنان در مساجد
۳۰	شرکت زنان در نمازهای عید فطر و قربان
۳۱	رفع حواجج مردم

۳۵	درس سوم: کسب علم برای زنان
۳۵	کسب علم
۳۶	الف) از نظر قرآن
۳۷	ب) از نظر سنت
۳۸	آموزش پیامبر به زنان
۳۹	پرسش زنان از پیامبر ﷺ
۴۲	زنان در جایگاه استادی
۴۲	۱. علوم دینی و حدیث
۴۳	حضرت فاطمه <small>رضی الله عنها</small>
۴۴	عایشه
۴۵	۲. کتابت زنان
۴۶	۳. شعر و شاعری زنان
۴۶	۴. قیافه شناسی زنان
۴۹	درس چهارم: جایگاه دختران در اسلام
۴۹	جایگاه دختران در اسلام
۵۰	نقد دیدگاه جاهلی
۵۰	نیکویی به دختر و خواهر
۵۱	مساوات میان دختران و پسران
۵۲	مهرورزی به دختران
۵۷	درس پنجم: ازدواج در اسلام
۵۷	سن ازدواج
۵۹	خواستگاری
۶۱	اختیار زنان در ازدواج
۶۲	مشورت با دختران در ازدواج
۶۴	مهریه زنان

- درس ششم: همسررداری _____ ۶۹
- همسررداری _____ ۶۹
- تفکیک مسئولیت‌ها در خانواده _____ ۷۰
- شاخصه‌های مثبت همسری در متون دینی _____ ۷۱
۱. عشق و علاقه شوهر به زن _____ ۷۱
۲. عشق و علاقه زن به شوهر _____ ۷۳
۳. سفارش به تکریم همسر _____ ۷۴
۴. حسن معاشرت شوهر با همسر _____ ۷۵
۵. حسن معاشرت زن با شوهر _____ ۷۶
۶. مشورت با زنان در مورد از شیر گرفتن فرزند _____ ۷۷
۷. منع از خشونت علیه زنان _____ ۷۸
۸. منع از خشونت علیه شوهر _____ ۸۱
۹. حسن رفتار زن در مقابل خطای شوهر _____ ۸۲
۱۰. اطاعت از شوهر _____ ۸۲
- درس هفتم: تعدد زوجات _____ ۸۷
- تک همسری یا چند همسری _____ ۸۸
- شبیهات _____ ۹۰
- آداب اخلاقی در تعدد زوجات _____ ۹۲
- تعدد زوجات پیامبر ﷺ _____ ۹۴
- دلایل ازدواج‌های گوناگون رسول خدا ﷺ _____ ۹۵
- درس هشتم: طلاق در اسلام _____ ۹۹
- طلاق، امری مبعوض _____ ۱۰۰
- حکمت طلاق _____ ۱۰۱
- فرهنگ قرآنی درباره طلاق _____ ۱۰۲
- انواع طلاق _____ ۱۰۴

- ۱۰۵ احکام طلاق و سهم آنها در کاهش طلاق
- ۱۰۶ طلاق و اختیار زن
- ۱۰۸ انواع عده
- ۱۰۸ ۱. عده وفات
- ۱۰۹ ۲. عده طلاق
- ۱۱۳ درس نهم: جایگاه مادر در اسلام
- ۱۱۳ جایگاه مادر در اسلام
- ۱۱۳ سفارش به نیکی کردن به مادر
- ۱۱۴ بهشت، زیر پای مادران
- ۱۱۶ بهشت، پاداش حاملگی، وضع حمل و شیر دادن
- ۱۱۸ نقش مادر در تربیت فرزند
- ۱۲۰ نسبت دادن فرزند به مادر
- ۱۲۱ نام‌گذاری فرزند توسط مادر
- ۱۲۵ درس دهم: مشارکت اجتماعی و سیاسی زنان
- ۱۲۵ داستان ملکه سبأ
- ۱۲۶ بیعت زنان مانند مردان
- ۱۲۹ هجرت زنان مانند مردان
- ۱۳۱ امر به معروف و نهی از منکر
- ۱۳۳ تبلیغ زنان مانند مردان
- ۱۳۴ میزبانی از اسیران و هیئت‌های سیاسی
- ۱۳۵ امان‌دهی مانند مردان
- ۱۳۶ حضور نظامی در صحنه‌های مختلف
- ۱۳۶ ۱. ایفای نقش در جنگ‌ها
- ۱۳۸ ۲. شرکت در کارزار
- ۱۳۹ ۳. تشویق مردان به مبارزه با دشمن
- ۱۴۰ ۴. پشتیبانی و تدارکات جنگ

- درس یازدهم: مشارکت زنان در مشاغل اقتصادی _____ ۱۴۵
- اشتغال زنان در اسلام _____ ۱۴۵
- اشتغال به صنایع دستی _____ ۱۴۷
- اشتغال به نخ‌ریسی و پارچه‌بافی _____ ۱۴۸
- اشتغال به فروشندگی _____ ۱۴۹
- اشتغال به آرایشگری _____ ۱۵۰
- اشتغال به دباغی _____ ۱۵۰
- اشتغال به خرازی _____ ۱۵۱
- اشتغال به شیردهی _____ ۱۵۱
- اشتغال به حضانت و مربیگری _____ ۱۵۱
- اشتغال به شغل بازرگانی _____ ۱۵۲
- اشتغال به کارهای اداری در بازار _____ ۱۵۳
- درس دوازدهم: آداب مشارکت اجتماعی زنان _____ ۱۵۵
- موارد مشترک بین زن و مرد _____ ۱۵۵
۱. عفت در نگاه _____ ۱۵۵
۲. خودداری از لمس کردن _____ ۱۵۷
- موارد اختصاصی برای زنان _____ ۱۵۷
۱. ستر و پوشش زنان _____ ۱۵۷
۲. منع تبرج و خودنمایی زنان؛ _____ ۱۵۸
۳. با وقار راه رفتن زنان _____ ۱۶۱
۴. با وقار سخن گفتن زنان _____ ۱۶۱
۵. عفت در معاشرت _____ ۱۶۲
- کتابنامه _____ ۱۶۵

مقدمه

در زمینه مباحث مربوط به زنان در متون اسلامی پژوهش‌های ارزنده‌ای نگاشته شده و در سال‌های اخیر نیز آثار ارزشمندی به مشتاقان ارائه شده است. در میان این متون آثاری با رویکرد دینی را می‌توان مشاهده کرد که ادبیات مباحث زنان را چند گام به پیش برده‌اند. ولی با توجه به شرایط خاص مخاطبین بخش کوتاه‌مدت جامعه‌المصطفی که افرادی از سراسر دنیا با افکار و عقایدی متفاوت و با انگیزه‌ها و استعداد و سطح علمی متفاوت برای آشنایی با معارف اسلامی وارد این مرکز می‌شوند و نیز اهداف خاص خود جامعه‌المصطفی به دلیل تنوع مخاطبین از حیث اعتقادی، تقریبی بودن آموزش‌ها، بنا به کوتاه بودن زمان فشردگی دوره‌های و توجه به ارائه مهم‌ترین و با اولویت‌ترین مباحث در زمان کوتاه و با توجه به تنوع ملیتی و نیازهای منطقه‌ای و جهان اسلام، متن آموزشی که در بردارنده همه این اهداف شده باشد، موجود نیست. از این رو این متن آموزشی گامی مؤثر در جهت سازماندهی یادگیری است که می‌تواند رشد استعدادهای فرگیران را نیز به دنبال داشته باشد.

این متن آموزشی اغلب برگرفته از سه کتاب *زن مهدی مهریزی*، *زن در اسلام*، *به قلم خانم عباسوند و زن در جاهلیت و قرآن و سنت*، نوشته *مریم مشهدی علی پور* می‌باشد که بر سه محور شخصیت زن، زن و خانواده و مشارکت اجتماعی و سیاسی زنان استوار است. هر محور مشتمل بر چندین درس می‌باشد که در انتهای هر درس نیز پرسش‌هایی برای درک بهتر مطالب دانش‌پژوهان طرح می‌شود.